

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зарубіжна література

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Зарубіжна література
Викладач (-і)	Девдюк Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	ivanna.devdiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> навчальної дисципліни є зарубіжна література XIV – XVIII ст. з її характерними жанрово-стильовими рисами та ідейно-проблемними тенденціями. Увагу зосереджено на специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «відродження», «бароко», «класицизм», «просвітницький класицизм», «сентименталізм», «рух бурі й натиску», «веймарський класицизм», «передромантизм». Літературні явища вивчаються у світлі генетико-контактних зв'язків і типологічних сходжень, зокрема естетика та поетика класицизму актуалізується у площині зіставлення з художніми явищами бароко, сентименталізму – з літературою раннього просвітництва, міщанської драми – з класицистичною трагедією тощо. Взято до уваги міжлітературні контакти українських митців із європейськими майстрами слова, як одна із форм комунікації розглядається переклад. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання та вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Мета навчальної дисципліни</i> – забезпечити студентів знаннями про домінуючі тенденції та явища зарубіжної літератури XV–XVIII ст., філософські поняття й історико-мистецькі трансформації, що впливали на формування основних літературних принципів та змістових стратегій зазначеного періоду;</p> <p><i>Основні цілі навчальної дисципліни:</i> дати уявлення про перебіг літературного процесу XIV–XVIII ст., репрезентувати його основні етапи; ознайомити з традиціями та новаторством у художніх формах та проблематиці; представити особливості літературних напрямів, течій, стилів, їх художню цінність та загальнолюдське значення; визначити спільні та самобутні риси літературного розвитку в країнах Європи та Америки; навчити студентів аналізувати літературні твори, осмислювати їх художню своєрідність, особливості стилю й поетики, які віддзеркалюють поступовий розвиток сучасної літератури, розкривають її винятковість та важливість для становлення національного та світового культуротворчого процесу; розвивати естетичне та евристичне мислення, творчі навички та професійні здібності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку</p>	

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями з літературознавства.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Результати навчання

РН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

РН13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

РН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2	035 Філологія	1	О

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	Сам. роб.

Тема 1. Поняття про епоху Відродження. Філософські та світоглядні основи, концепція людини, риси літератури. Сонети Ф.Петрарки. Творчість Дж.Боккаччо. Художнє новаторство збірки новел «Декамерон». Північне Відродження.	2		8
Тема 2. Англійське Відродження. Поезія епохи Відродження. Поетичне новаторство В.Шекспіра. Єлизаветинський театр. Новаторство «університетських умів». Драматургія Шекспіра. Поділ п'єс за групами. Концепція трагічного героя. Трагедія «Гамлет».	2	2	4
Тема 3. ХУІІ століття як культурно-історична епоха. Літературні напрями, течії, жанри. Основні риси естетики та поезики бароко. Співвідношення бароко з іншими художніми системами. Література іспанського бароко. Творчість П.Кальдерона. Драма П. Кальдерона «Життя – це сон».	2	2	4
Тема 4. Класицизм як літературний напрям. Позитивний герой, філософська основа, поезика та естетика класицизму. Особливості літературного процесу Франції ХVІІ ст. Два етапи французького класицизму. Класицистична трагедія у творчості П.Корнеля та Ж.Расіна.	2		8
Тема 5. Просвітництво як культурно-історична епоха, його характерні риси. Філософське підґрунтя. Літературні напрями, жанри. Просвітницький раціоналізм. Сентименталізм.	2		8
Тема 6. Особливості літературного процесу Англії ХVІІІ ст. Етапи розвитку англійського просвітницького роману. Творчість Д.Дефо і Дж. Свіфта. Жанрова і композиційна своєрідність роману Дж.Свіфта «Мандри Гуллівера».	2	2	4
Тема 7. Англійський роман зрілого Просвітництва. Творчість Г.Філдінга. Новаторство роману «Історія Тома, Найді».	2		8
Тема 8. Французька література ХVІІІ століття. Енциклопедисти. Вклад Д.Дідро та Ж.-Ж.Руссо. Творчість Вольтера. Особливості жанру філософської повісті та їх художнє вираження у повістях «Кандід», «Простодушний».	2	2	4
Тема 9. Літературний процес у Німеччині ХVІІІ ст. Етапи розвитку, представники. Творчість Г.-Е.Лессінга. Рух «Буря і натиск», його роль у розвитку німецького Просвітництва. Вклад Й. Гердера. Творчість Ф.Шиллера. П'єси «Розбійники», «Підступність і кохання».	2	2	4
Тема 10. Творчість Й.-В. Гете. Періодизація. Поетичний доробок письменника. Трагедія «Фауст». Роман «Страждання молодого Вертера» як сентименталістський твір.	2		8
Загальна кількість годин:	20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної	Оцінювання курсу проводиться згідно з регламентованими університетом критеріями оцінювання навчальних досягнень		

дисципліни	<p>студентів. Ознайомитися з положенням можна за покликанням:</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>При виставленні оцінки за екзамен (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин на яких студенти проходять усне та письмове опитування (35 балів), бали екзаменаційного тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (50 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної та контрольної роботи студента (15 балів), що контролюється упродовж тижня контролю самостійної роботи (КСР). Самостійна робота передбачає опрацювання тем відповідно до тематики навчальної дисципліни.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Упродовж семестру передбачені письмові завдання (максимум 15 балів), на яких оцінюються теми, що виносяться на самостійну роботу. Перевірка відбувається під час проведення КСР у тестовому форматі. Передбачені письмові тестування на кожному занятті (максимум 10 балів). Наперед підготовлені тематичні тести (у паперовій або електронній формі) складаються з 8 завдань, які включають 6 тестів відкритого типу (формату «множинний вибір») та 2 завдання закритого типу, які передбачають коротку відповідь у вільній формі. Виконання тестів демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь аналізу літературних явищ. Правильний варіант відповіді на завдання закритого типу оцінюється в 1 бал, відкритого – у 2 бали. Невірна відповідь чи її відсутність – 0 балів. На написання тесту відводиться 10 хвилин.</p> <p><u>Зразок тестових завдань:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Єлизаветинським» називають період <ol style="list-style-type: none"> а) Раннього Відродження б) Зрілого Відродження в) Пізнього Відродження г) Передвідродження 2. Скільки композиційних частин в «Утопії» Томаса Мора? <ol style="list-style-type: none"> а) дві б) три в) чотири г) шість 3. Хто увів італійський сонет в англійську поезію? <ol style="list-style-type: none"> а) Дж.Чосер б) Т. Вайет в) В.Шекспір г) Дж.Донн 4. Кого з письменників епохи Відродження називали "поетом поетів" <ol style="list-style-type: none"> а) Томаса Вайета б) Філіпа Сідні в) Едмунда Спенсера г) Вільяма Шекспіра 5. Сонет – це віршована форма, яка складається з <ol style="list-style-type: none"> а) 9 рядків б) 14 рядків в) 16 рядків г) 18 рядків 6. Кому присвячено цикл Едмунда Спенсера «Календар пастуха»? <ol style="list-style-type: none"> а) В.Ленгленду; б) Петрарці; в) королеві Єлизаветі; г) Філіпу Сідні. 7. Здійсніть короткий опис смаглявої пані – героїні циклу сонетів Шекспіра. 8. Охарактеризуйте манірний стиль, уведений Джоном Лілі.
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість – 25 балів – розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 5. 5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів із текстів, які ілюструють ті чи ті положення.</p>

	<p>4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню.</p> <p>1 бал – за відсутність відповіді.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) беруться до уваги навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - іспит</p> <p>Форма задачі - письмова</p> <p>Структура тесту і розподіл балів за завдання:</p> <p>Підсумковий тест складається з 25 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень теоретичних знань студентів, ступінь засвоєння ними художніх творів, а також сформованості практичних навичок аналізу літературних явищ. Правильний варіант відповіді оцінюється у 2 бали. Невірна відповідь чи її відсутність – 0 балів. Максимальна кількість балів за іспит – 50. Студент, який не набрав 25 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю № 2.</p> <p><u>Зразок завдань підсумкового тесту:</u></p> <p>1. Який фарсовий елемент, майстерно уведений в сюжет п'єси Мольєра «Міщанин-шляхтич», сприяв благополучній розв'язці комедії</p> <p>А)Ляпас Б)Регіт В)Підслуховування Г)Перевдягання</p> <p>2. Виберіть правильну версію першого видання поезій Р. Бернса</p> <p>А)«Вірші, написані переважно шотландським діалектом» Б)«Вірші, написані переважно для шотландців» В)«Вірші, написані шотландцем» Г)«Вірші, написані не англійцем»</p> <p>3. Яку ідею втілив Дідро в образі Сюзанни в романі «Черниця»?</p> <p>А)Природної людини Б)Громадянського обов'язку В)Служіння Богу Г)Анархічного бунту.</p> <p>4. Яка з наступних рис НЕ властива міщанській (штюрмерській) драмі</p> <p>А)Використання фольклорних і просторічних елементів Б)Позитивний герой – представник середнього класу В)Строге дотримання правила трьох єдностей Г)Сюжети взяті з реальної дійсності</p> <p>5. Що є ідеалом митців класицизму?</p> <p>А)Державний обов'язок Б)Божа благодать В)Кохання</p>

Г)Особисті інтереси.

7. Політика навчальної дисципліни

При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на лекційних та практичних заняттях, активність під час практичного заняття, недопустимість пропусків та запізнь на заняття.

Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihan-nia-akademichnomuplahiatu.pdf>

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі запізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.

Студенти, які навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та відпрацюванням всіх семінарських занять відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання за відомістю №2. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №2, користується правом перескладання за відомістю №3. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном No3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, UdeMy, тощо, наявність сертифікатів, які підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. Київ: Либідь, 2001. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Halych_Oleksandr/Teoriia_literatury_vyd_2005/
2. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2007. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_serednikh_vikiv_ta_doby_Vidrodzhennia/
3. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2007. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhVII-XVIII_st_olittia/
4. Девдюк І. В. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Зарубіжна література XVII–XVIII ст. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Г.М. Кушнір, 2021. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/14253>
5. Девдюк І.В. Курс лекцій з історії англійської літератури (від давньої літератури до кінця XVIII ст.), Навчально-методичне видання. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/10785>
6. Зарубіжна література XVII століття. Хрестоматія перекладів текстів українською мовою / Автори-упорядники А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2014.
7. Зарубіжна література XVIII століття. Хрестоматія перекладів текстів українською мовою / Автори-упорядники: І. В. Девдюк, А. М. Мартинець. Видання 2-е, доповнене і змінене [Електронне видання]. ІваноФранківськ, 2015. 485 с. URL: <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/14524>
8. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Богдан, 2005. Т. 1; 2006. Т. 2. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_entsyklopedychnyi_d_ovidnyk_Tom_1/
https://chtyvo.org.ua/authors/Schavurskyi_Borys/Zarubizhni_pysmennyky_Entsyklopedychnyi_d_ovidnyk_Tom_2/
9. Літературна історія ранніх епох: практикум : навч. посіб. вид. 2-ге доповнене й розширене / укл. О.В. Гальчук. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 532 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41691/4/Halchuk_2022_Practicum.pdf
10. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 608 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/
11. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 624 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
12. Шалагінов Б.. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/16808?show=full>

Викладач: Девдюк І. В. професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства